

## § 6.

*Ikrafttreden.*

Bestemmelsene i denne kunnngjøring trer i kraft straks.

Prisdirektoratets kunnngjøring nr. 663 av 7. april 1945 oppheves. De vedtak som fylkesmenn, priskontorer og kontrollnemnder har vedtatt i medhold av den tidligere kunnngjøring, skal fortsatt gjelde inntil de blir endret eller opphevd i medhold av den nye kunnngjøring.

Overtredelse av de bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne kunnngjøring, kan medføre straff og inndragning etter §§ 13 og 15 i provisorisk anordning av 8. mai 1945 om prisregulering og annen regulering av ervervsmessig virksomhet, jfr. mellombels lov av 14. desember 1946.

---

## I AUSTERVEG.

INNTRYKK FRA EN STUDIEREISE I SVERIGE, SOMMEREN 1946.

Av landbrukskandidatene *J. Heggelund Smith* og *D. Lømsland*.

Siste sommer fikk vi, med stipendium fra Det norske myrselskap, høve til å foreta en studiereise i vårt naboland Sverige. Reisen varte fra 8. til 25. juli.

Samtidig som vi legger fram en beretning om turen, takker vi myrselskapet så meget for de tildelte stipendier.

Formålet med reisen var å studere forskjellige spørsmål vedrørende myr dyrking. De fem års okkupasjon og innesperring som lå bak oss hadde til en viss grad hindret oss i å følge med i utviklingen ute i den frie verden, mens Sverige, som hadde fått leve i fred, hadde vært heldigere stillet i så måte. Der hadde utviklingen foregått i raskt tempo, selv under krigen, og landet var, etter det vi hadde hørt og lest, inne i en blomstringsperiode på nær sagt alle områder.

Det var derfor med en viss spenning vi mandag den 8. juli satte oss inn i Østfoldekspresen, med Gøteborg — Torgny Segerstedts by — som første mål. Dit ned brakte lyntoget oss på få timer, og overgangen fra etterkrigs-Norge til freds-Sverige var brå og behagelig.

Gøteborg med all sin varerikdom gjorde et overveldende inntrykk på oss, slik at det nesten var for meget for en loslitt nordmann.

Imidlertid var formålet med reisen et noe annet enn å studere svenske byer, og allerede neste dag gikk ferden videre via Jönköping til skandinavisk myrforsknings klassiske grunn, Carl v. Feilitzens barn, Statens försöksgård Flahult, inne på «det småländska höglandet».

Her ble vi elskverdig mottatt av forsøkslederen, agronom Hugo Winkler, som viste oss rundt.

Forsøksgården er anlagt i 1890 av Svenska Mosskulturföreningen, men gikk over til den svenske stat i 1939.

Forsøksjorda på selve Flahult består for en alt overveiende del av mosemyr, mens jorda på bistasjonen Svartökärr, består av grasmyr. Ellers vil arealfordelingen på de enkelte markslag gå fram av følgende sammenstilling:

Kvitmosejord .....	29,9 ha.
Moldjord .....	3,3 »
Sandjord .....	7,6 »
Grasmyr (Svartökärr) .....	17,9 »

---

Sum 58,7 ha.

---

For nydyrkingsforsøk disponerer stasjonen over ytterligere 43,0 ha. mosemyr som ikke er oppdyrket.

Det var særlig forsøkene på mosemyra som interesserte oss mest. Før oppdyrkinga var denne myra ei simpel lyngrik mosemyr, med lite omdannet torv. Oppdyrkingen ble foretatt etter den senere så berømte Flahult-metoden. Denne går i korthet ut på følgende:

Etter at grøftene er gravet blir myroverflaten planert og lyngen brent. Den etterfølgende vinter blir myra sandkjørt med omlag 500 m<sup>3</sup> sand pr. hektar. Om våren, så snart telen er gått ut noen tommer, blir sanden harvet inn i torva med skålharv. Senere blir det kalket og gjødslet.

Metoden hadde den svakhet at senere planeringer av myra medførte at sanden ble skrapet vekk fra forhøyningene og ned i forsinkingene. Myra blir derved temmelig ujevn i kvalitet.

Ved den nåværende utforming av metoden er denne ulempe fjernet, derved at en sparer den egentlige sandkjøring til 4—5 år etter oppdyrkingen, når myra har sunket fra seg det meste. I mellomtida ligger myra utlagt til eng. Ellers er nå harvingen for det meste erstattet av fresing. Ved oppdyrkingen blir myra freset 2 ganger og i vanskeligere tilfelle opptil 3 ganger.

Grøfteavstanden i Flahulttrakten er ca. 18 m og grøftene gjøres ca. 1,2 m dype.

Før krigen foregikk det atskillig oppdyrking av mosemyr her inne på «det småländska höglandet», men nå er oppdyrkingen blitt for dyr p. gr. a. stigningen i arbeidsprisene.

Ute på vekstfeltene beså vi i tur og orden de forskjellige kulturer. Særlig merket vi oss at man her mer og mer hadde forlatt havre dyrking på myr og gått over til å dyrke bygg. Asplundbygget så ut til å bli foretrukket.

Særlig berømt er Flahults kulturbeiter på mosemyr. De er anlagt som eng i 1895—1896 og er blitt avbeitet fra 1903. De eldste delene av beitet er altså nå over 50 år og er blitt avbeitet hver sommer i over 40. Grasmatta var meget pen og gir gjennomsnittlig ved 4 gangers avbeiting i sesongen 280 f.e. pr. dekar. Beitetida varer i regelen fra ca. 20. mai til i begynnelsen av oktober. Beitearealet er 17,1 ha., og arealet pr. ku er omkring  $\frac{1}{3}$  ha. Beitet har i de siste årene utgjort 46 % av melkekuenes fôr.

Forsøksgårdens jordbruksdrift er i sin nåværende utforming i alt vesentlig grunnet på de erfaringer som i årenes løp er vunnet gjennom forsøkene.

Som en følge av den særegne tida vi er inne i — men også av naturgitte årsaker — arbeides det i forsøkene nå særlig med problemer innen fôrvekstdyrkingen. For tida inntar derfor slått- og beiteforsøkene en bred plass her. Dertil prøves en rekke nye fôrvekster. Av de sistnevnte kan en særlig nevne den gule søtlupinen.

Ellers drives forsøk med rotvekster, og framfor alt, poteter med alt hva den byr på av sortsegenskaper og dyrkingstekniske problemer, fra jordarbeiding, gjødsling og setting til avlingsresultater og utnyttelse.

Forsøksstasjonen driver også forsøk med forskjellige olje- og spinnevekster på gårdens ulike jordartstyper. I samarbeide med Statens Trädgårdsförsök har en også begynt forsøk med forskjellige kjøkkenhagevekster på myrjord.

I tilslutning til de kvantitative resultater som oppnås ved feltforsøkene, driver en i vintertida med fôringsforsøk på forsøksgårdens fjøs for å prøve produktenes kvalitative egenskaper.

Forsøksgården sorterer nå under «Styrelsen för Landtbrukshögskolan» og driver et intimt samarbeid med de fleste andre institusjoner på jordbruksforskningens område i Sverige.

Forøvrig drives forsøksgårdens jordbruk etter vanlige, strengt praktisk-økonomiske prinsipper. Da myrjorda særlig egner seg for fôrvekstdyrking, er den hovedsakelige produksjonsretning fôrvekstdyrking, og i tilslutning til dette, melkeproduksjon. Dertil dyrkes atskillig settepoteter, som det selges meget av til ulike deler av landet. Myrjordens evne til å gi gode og friske settepoteter er nå alminnelig kjent.

Med særlig interesse beså vi derfor forsøksgårdens forgroingshus for settepoteter og den nye potetkjelleren. Den siste var av de mest moderne i Sverige, og de siste erfaringer på potetlagringens område var tatt i bruk. Særlig var vi imponert over den hensiktsmessige innredning av kjelleren og det glimrende ventilasjonssystem som muliggjorde en lagringshøyde for potetene på minst 2,0 meter. Denne store lagringshøyde forhøyet jo lagringsplassens kapasitet betraktelig.

Etter å ha besett Flahult tok vi avskjed med vår elskverdige vert

og reiste tilbake til Jönköping. Derfra tok vi toget videre til Stockholm, hvor det var vår hensikt å oppsøke Jordbruksforsøksanstalten på Experimentalfältet.

Der ble vi mottatt av statsagronom Lundblad og assistent Florin. Det ble den sistnevne som fikk i oppdrag å vise oss rundt.

Jordbruksforsøksanstalten ved Experimentalfältet er ikke lenger hva den har vært etter at det meste av forsøkene nå er lagt til Ultuna. Jorda blir mer og mer opptatt av Trädgårdsafdelningen, og dessuten har Statens Veterinärmedicinska anstalt tatt svære arealer til sine nye svære murkomplekser.

Imidlertid har Jordbruksforsøksanstalten også i dag atskillig av interesse å by på, og er fremdeles tildelt mange oppgaver. Det intime samarbeide mellom Jordbruksforsøksanstalten og de lokale «hushållningssällskapen» er fremdeles av stor betydning. Anstaltens egen forsøksvirksomhet har derved kunnet holde seg i nær kontakt med jordbrukets praksis og vært til uvurderlig støtte for denne. I den seneste tid har anstalten i betydelig grad kunnet utnytte de lokale forsøksorganisasjonene for visse egne forsøk.

Jordbruksforsøksanstaltens egen forsøksvirksomhet omfatter for tida prøving av nye sorter og stammer av forskjellige kulturvekster, dyrkingstekniske forsøk med potet, samt olje- og spinnevekster m. v. På gjødslingens og kalkingens område omfatter undersøkelsene forsøk med nye gjødselslag, og hvordan gjødslingen virker på avlingens kvalitet. Videre utføres forsøk med forskjellige spredningstider og forskjellig nedmolding av kunstgjødsel og dessuten prøves forskjellige metoder for ad kjemisk og vekstfysiologisk vei å bestemme åkerjordas næringsbehov. Forsøkene på organisk jord, som vi i første rekke interesserte oss for, omfatter først og framst prøving av forskjellige mikrostoffers innvirkning på avlingens størrelse og kvalitet. Dertil utføres et stort antall forsøk, bl. a. stammeforsøk med forskjellige engvekster.

I tillegg til egne forsøk har også Jordbruksforsøksanstalten ledelsen av den lokale forsøksvirksomheten, en meget arbeidskrevende oppgave.

Såtidforsøkene bød på atskillig interessante ting. Det ble her prøvd ulike såtider for vårhvete, så sent som ut i september. Den vårhvete en fikk etter den sene såtida hadde et temmelig sterkt høsthvetepreg, den ble fyldigere i aksene og fikk høsthvetens blågrå farge. Høsthveten ble også sådd til forskjellige tider, men her var det vanskeligere å bedømme utslaget.

Mangelsykdomsforsøkene ble utført med myrjord fra Gisselås forsøksgård i Jämtland. Det har hittil vært meget vanskelig å få fram samme mangelsykdommer i karr-forsøk med myrjord som de en har ute på myra. Dette problem var nå løst, idet en fikk fram mangelsymptomene meget pent ved at myrjorda nå ble sendt fra Gisselås til Jordbruksforsøksanstalten i lufttette pakninger.

Myrjorda på Gisselås er meget kobberfattig og det anses bevist at kobbermangelen er årsaken til den plagsomme «skravelsjukan» (d. e. «slikkesyke») hos storfe i de traktene. Slikkesyke er kjent også i vårt land, og da kanskje helst på Sørlandet, og man mente en tid at sykdommen også her skyldtes kobbermangel. Nå holder en imidlertid til den oppfatning at den her skyldes molybdenmangel.

Forsøkene med ugrasbekjempelse bød på atskillig nytt. Foruten de mer kjente bekjempelsesmidler, slik som natriumklorat, svovlsyre, kalkvelstoff m. v., prøvdes også kobber- og kresolpreparater, foruten en rekke av de nye engelske og amerikanske s. k. hormonpreparater med artsspesifikk virkning.

Virkningene av hormonpreparatene var helt forbløffende. Ved behandling med disse får plantene faktisk sjokk og selledelingsprosessen forstyrres. Utenom de ordinære karrforsøk, hvor disse preparater ble prøvet, så vi eksempler på at et amerikansk preparat, Tu for, hadde drept kamilleblom og meldestokk. Et annet preparat, Agroxone, av engelsk fabrikat, drepte vindelskjedekne og åkertistel. Det var helt eiendommelig å se disse drepte ugrasplantene inne i en frodig havreåker. Tistelen t. eks. ikke bare visnet, men rothalsen var helt oppløst og råtnet. Havren var tilsynelatende helt uberørt av behandlingen. De egentlige forsøk med disse preparater ble som nevnt foretatt i karr. Virkningen var her den samme og for oss så Agroxone ut til å ha størst effekt.

Forsøkene lover godt for framtida, og når en bære får tilstrekkelig billige preparater med selektiv artsvirkning, vil kampen mot ugraset bli meget lettere. Hva skadevirkninger det kan bli, vet en foreløpig lite om, heller ikke hvor lenge virkningen sitter i jorda under ulike jordarts- og nedbørsforhold. Etter foreløpige forsøk så ettervirkningen ut til å kunne bli til en del ulempe.

Et forsøk med fysiologisk sur og med fysiologisk alkalisk gjødsling til kvitsenep var meget interessant. Med fysiologisk alkalisk gjødsling fikk en høye planter med rød stengelbark, mens en med fysiologisk sur gjødsling fikk lavere planter med grønn stengelbark. Dette og liknende forsøk kan muligens komme til å kunne gi oss verdifulle holdepunkter når det gjelder å bedømme jordreaksjonen etter merkeplanter i vegetasjonen.

Etter at vi hadde besøkt de viktigste forsøkene ved Jordbruksforsøksanstalten dro vi tilbake til Stockholm igjen. Herfra fortsatte vi neste dag til Uppsala, hvor vi tilbrakte en søndag med å se på universitetsbyens severdigheter.

De følgende par dager besøkte vi Lantbrukshögskolan på Ultuna med alle dens institutter. Men først og fremst besøkte vi våre svenske kolleger i Svenska Vall- och Mosskulturforeningen, som har sitt hovedsete her.

Foreningens föreståndare, fil. lic. friherre G. R a p p e, satte oss

elskverdighet inn i foreningens virksomhet, og var oss dessuten behjelpelig med å planlegge vår videre reiserute.

Av aktuelle oppgaver som foreningen har tatt opp i den senere tid kan nevnes «studiegårdsvirksomheten». Herr Rappe ordnet det med elskerdig imøtekommenhet slik at vi senere på turen fikk høve til å besøke noen av gårdene sammen med driftsleder Ring.

Ellers omtalte herr Rappe foreningens øvrige oppgaver og forsøk. Særlig merket vi oss her et større forsøk som foreningen driver i Nord-Sverige. Dette tar sikte på å klarlegge forhold som angår engas varighet i de nordligere landsdeler der engdyrkingen spiller så stor rolle. Forsøket skal gå til 1952 og tar direkte sikte på veiledning for praksis.

I foreningens opplysningsvirksomhet la man stor vekt på kurser, med foredrag i forbindelse med demonstrasjoner i terrenget på et eller annet av institusjonens forevisningsfelt. Slike kurser ble møtt med stor interesse og kunne samle opptil et par hundre deltakere. De var meget lærerike, både for bøndene og for de funksjonærer som holdt dem, ikke minst for de siste. Funksjonærene oppnådde på den måten å holde god kontakt med det praktiske jordbruk og dets problemer.

Forøvrig var foreningens institusjonsbygning en severdighet i seg selv, rommelig og hensiktsmessig som den var, med store lyse arbeidsrom og laboratorier m. v.

Blant alt det vi så ute på Ultuna må vi nevne vårt besøk i Jordbrukstekniska Institutet og Statens Maskinprovningar. Her så vi en flott samling av svensk jordbruks nyeste redskaps- og maskinpark. Det er ikke tvil om at instituttet har store oppgaver å løse, og selv om det hele er relativt nytt kan det allerede se tilbake på et fortjenstfullt arbeid. Særlig kan en her nevne de mange forbedringer som er gjort med forskjellige jordbruksredskap, bl. a. er transportvognen for traktortransport, som er uteksperimentert herfra, et særsyn hva enkelhet og hensiktsmessighet angår. Av nykonstruksjoner som er utført her kan også nevnes apparatur for automatisk ifylling i A.I.V. silo.

Instituttet var i det hele et flott anlegg som fikk en til å tenke med et visst vemod på vår egen hjemlige maskinprøveanstalt.

Forøvrig besøkte vi en rekke av Ultunas institutter, men arbeidet var innstillet de fleste steder, da det var midt i ferietida. Som vår omviser på Lantbrukshøgskolans eiendom var vi så heldige å få med oss forvaltareassistent Joneby. Han kunne eiendommen ut og inn og ga oss en utmerket oversikt over anlegget.

Vel ferdige med Ultuna dro vi fra Uppsala videre nordover til Gävle, hvor vi besøkte den utstilling som byen Gävle arrangerte i anledning sitt 500 års jubileum. Her så vi særlig på jordbruks- og skogbruksutstillingen, som hver hadde sine avdelinger.

Ingen av disse bød på noe særlig nytt. En utstilling av frøvarer var forresten ganske pen, men var ikke særlig stor.

På vår reise hittil hadde vi særlig reist gjennom de rikere deler av Sverige. Fra Gävle og nordover forandrer landskapet etter hvert karakter. Jordbruket viker mer og mer for skogbruket. Landet bærer ikke lenger slik preg av folketetthet og rikdom som lenger sør, selv om det naturligvis slumrer kolossale verdier i disse milevide skogene.

Vårt mål var nå Statens försöksgård på Gisselås, beliggende i Hammerdals sogn i Jämtland, 92 km. nord for Östersund.

Vi var nå kommet inn i Norrland. Landskapet, som på turen mellom Gävle og Östersund bare langsomt hadde forandret karakter, fikk nå fortore og fortore preg av den nordlige beliggenhet. Noe gjorde det også at vi etter hvert steg i høyde og kom mer innover i landet. Det er ikke lenger skogen som i disse traktene dominerer landskapet. Myrene gjør seg etter hvert stadig mer gjeldende. Her er ufattelige vidder av det slaget. Det er områder her nord hvor mellom 30 og 40 % av arealet dannes av myr. Landskapet er også forbausende flatt, slik at dette, sammen med den relativt lave årsmiddeltemperatur skaper gunstige betingelser for myrdannelse. Vi forstår hvorfor svenskene la myrforsøksstasjonen i disse traktene.

Det var ut på kvelden da vi kom til Gisselås. Forsøksgården, dette Manne Stenbergs monument inne i ødemarken, lå bare noen hundre meter fra stasjonen. Her ble vi mottatt av konstituert forsøksleder Rune Lagerquist med frue.

På Gisselås var meget å se og lære for en «myrmann». Forsøksgården er anlagt i 1920 av Svenska Mosskulturforeningen, men gikk i 1939, i likhet med Flahult, over i statens eie og sorterer nå under Lantbrukshögskolan. Forsøksgården utgjør en del av myrkomplekset Krokdan sen og har i løpet av sin korte funksjonstid hatt en veldig betydning for jordbruket her oppe i Norrland.

En av årsakene til stasjonens suksess ligger i den grundige måte forsøksgården ble planlagt på og anlagt etter. Den vesentligste oppdyrking gikk for seg i årene 1921—1922, da det ble dyrket opp ca. 60 hektar med en Lanz Landbaumotor. På samme tida ble det gravet ca. 10 km. åpne og ca. 12 km. lukkede grøfter. Grøfteplanen ble anlagt som et veldig grøttestørkelse, med grøfteavstander fra 20 til 80 m. Forsøket har vist, at dersom bare grøftene blir lagt riktig kan en bruke meget store grøfteavstander. Etter de erfaringer en har nå, ser det ut som om en godt kan bruke både 60 og 80 meter avstand i disse traktene. I forbindelse med grøttestørkelsen ble myra nøyaktig boret, kartlagt og nivellert, foruten at myra også er undersøkt i botanisk og geologisk henseende. Gjennom disse nøyaktige undersøkelser ble man i stand til å foreta pålitelige målinger over myras synkning på ulike torvslag og på forskjellige dybder. Melding om disse forsøkene er publisert av Manne Stenberg, forsøksgårdens

grunnlegger, under titelen: «Gisselåsmyrens sätning under tioårsperioden 1922—1932», Landbruksveckans handlingar, 1935.

De nøyaktige forundersøkelser av myra har gjort at de resultater en kommer fram til her, er av meget stor verdi.

Vi var så heldige at forsøkgården, samtidig som vi var der, også hadde besøk av myreksperter, konsulent Ahlström fra Svenska Vall- och Mosskulturforeningen og assistent, fil. lic. Ekman fra Landbrukshögskolan.

Den sistnevnte var oppe på forsøkgården for å ta ut jordprøver i forbindelse med forsøkene med kobber som blir drevet her. Herunder fikk vi demonstrert Egners nye prøvetaker, som så meget lovende ut.

Forsøkene med kobber er et ledd i kampen mot den tidligere nevnte «skravelsjukan». Mens høy normalt har et kobberinnhold på 5—6 milligram pr. kg, inneholder høyet her fra Gisselås bare 1—2 mg pr. kg. For å bøte på dette, forsøker man nå å gjødsle med kobbersulfat med mengder fra 5,0 til 250 kg pr. hektar. Kobbersulfatet blir dels gitt i oppløsning og sprøytet ut, dels gitt som salt og blandet i kunstgjødselen. Senere blir det tatt ut høyprøver til analyse og det er også meningen å utføre føringsforsøk med det.

Etter at forsøket ble anlagt er det tatt ut flere analyser av høyet. I begynnelsen viste disse et abnormt høyt kobberinnhold, noe som antakelig skyldtes vedhefting til plantene. Senere gikk kobberinnholdet sterkt ned, og etter en kortvarig depresjon, ble kobberinnholdet normalt i de sterkest gjødslede ruter.

Vanligvis merker en lite til kobbermangel på gras, mens en merker noe mer på kløver. På korn gir den seg utslag i den såkalte gulspissyke. Hos kuene gir mangelen seg som nevnt utslag i «skravelsjukan», og dessuten framkaller den også den kostbare omløpning.

Ekman's prøvetaking på myra gjaldt denne gangen å samle materiale for å studere kobberets binding i jorda nøyere. Prøvene ble derfor tatt ut i flere skikt fra overflata og nedover i jorda.

Av øvrige forsøk som ble drevet her kan nevnes vanlige gjødslings- og sortsforsøk. Gjødslingsforsøkene ga stort sett det inntrykk at det er store utslag for kali der. Utslaget for fosforsyre-gjødsel var mindre enn ventet og heller ikke var utslagene for husdyrgjødsel så store som en skulle trodd, men mengden som ble brukt av naturgjødsel var ikke stor og dertil var myrtypen god.

I tilslutning til myrforsøkene på Gisselås drives også forsøk på fastmarksjord på substasjonen Fagerdal. Her så vi på sortsforsøk i korn og ertler. Av rug var «Bjørnråg» den som gikk best her. Av byggslagene var der fler som konkurrerte, bl. a. «Tammi», «Dore» og «Edda». «Edda» går meget bra her, men «Dore» er 3 dager tidligere, hvilket naturligvis betyr meget der oppe. Av havreslagene har tidligere «Orion» (Sv.) og «Bambu» (W) stått best. Men nå har



den nye sorten «Same» (Sv.) slått de øvrige. Den er eksepsjonelt tidlig og går i Luleåtrakten fram på 80 døgn.

Det ble videre vist fram forskjellige stammer av rødkløver, bl. a. «Offer», «Kilafors» og «Kusträsk». Av disse var «Kusträsk» den beste. Den er tidlig og har noenlunde samme utviklingstid som timoteien.

Vi beså videre det «vullanlegningsforsøket» som herr Rappe hadde omtalt for oss under vårt besøk på Ultuna. Resultatet av dette er det stort sett for tidlig å uttale seg om.

Av øvrige forsøk som kan nevnes her så vi forsøkene med å bekjempe sølvbunke i myrbeitene på Gisselås. Det ble brukt vår- og høstspredning av natriumklorat. Høstspredning så ut til å være den beste, men det så ut til at de 25 kg. pr. dekar som ble brukt her var for lite. Sølvbunken hadde lett for å komme igjen.

Jordbruksdriften på Gisselås er, som det vil framgå av nedennevnte oppstilling, preget av det ugunstige klimaet i trakten. Ingen av årets 12 måneder er normalt frostfrie, og antall frostdager i året er i alt 264 stk. Antall frostdager i tida mai—sept. er 60 stk.

I 1945 ble jorda på Gisselås brukt på følgende måte:

Træda (brakk) .....	2,0 ha.
Høstrug .....	0,2 »
Bygg .....	11,0 »
Havre .....	0,2 »
Poteter .....	0,4 »
Rotvekster, formargkål .....	1,0 »
Grønnfôr .....	1,0 »
Eng til slått .....	30,7 »
Eng til beite .....	16,0 »

---

Sum 65,5 ha.

---

Det dyrkes fremdeles opp atskillig myr her nord år om annet, selv om krigsårene har satt en bremse på farten. Det har før vært ansett som meget vanskelig, for ikke å si umulig å dyrke mosemyr her oppe. Nå får de det greit til. I den senere tid er man begynt å sløyfe flåhackingen, da dette blir for dyrt. I stedet sandkjøres myra og freses. Sandkjøring koster bare halvparten av hva flåhackingen koster. Dette går meget fint. Der kvitmoselaget er over 10 cm. tykt er metoden meget benyttet.

Ellers er maskinene tatt meget i bruk ved oppdyrkingen nå, og det brukes Bulldozers i stor utstrekning. Et forsøk med å bruke Lantz Landbaumotor under krigen, ble for dyrt. Med den maskinen kom omkostningene opp i kr. 30,00 pr. time.

Etter at oppdyrkingen ble mekanisert oppsto behovet for et nytt

system når det gjelder å få det hele inn i så rasjonelle former som mulig. Pioneren Olof Erikson har med det for øyet utarbeidet sitt O. E. T. system (odling etter tid), som man venter seg atskillig av. Herr Erikson er nå ansatt i Kungl. Domänstyrelsen og driver for tida med administrasjonen av dyrkingsforetagender i Wilhelmina sogn i Lappland.

Under vårt opphold ved Gisselås bodde vi hos småbruker Nisseby på Skogbacka. Han var bureiser og hadde på få år opparbeidet sin eiendom og bebygget den så det var en fornøyelse å se. Bruket fødte nå 8 kuer, men hadde ingen hest. Nisseby benyttet nå bygdas maskinholder og fikk til eksempel slått enga si for kr. 10,00 pr. hektar. Ellers var det lett å se at forsøkgårdens naboskap hadde virket heldig på driften omkring, og befolkningen var interessert i jordbruksyrket.

Nissebys eiendom er med i Vall- og Mosskulturföreningens studiegårder som småbruk, og her på gården ble vi da også hentet av studiegårdens driftsleder, herr Sigurd Ring, som skulle være vår reiseleder på vår ferd videre. Etter at vi hadde tatt avskjed med Lagerquists og Nissebys, ble vi med herr Ring i hans bil og så bar det nordover.

Sammen med herr Ring besøkte vi så noen studiegårder. Saken er meget interessant og det er ikke tvil om at studiegårdsvirksomheten vil få meget å bety for utviklingen av Norrlands jordbruk. Studiegårdene utvikler seg etter hvert til mønsterbruk i bygda, som den øvrige jordbruksbefolkning vil kunne hente meget lærdom fra.

Den siste gården vi besøkte lå oppe i Lappland, nord for Dorotea. På sistnevnte sted tok vi avskjed med herr Ring. Turen med ham hadde i alle måter vært vellykket og var meget utbytterik.

Svenska Vall- och Mosskulturföreningens studiegårdsvirksomhet er tidligere utførlig omtalt i myrselskapets tidsskrift av direktør Løddesøl, og vi går derfor ikke nærmere inn på dette her.

Fra Dorotea reiste vi sørover igjen til Östersund, hvor vi stanset en dag for å få anledning til å se Skandinaviens eneste fellesfjøs, Bjarme Andelsladugård, et besøk vi ikke angret på.

Fra Östersund tok vi toget tilbake til Norge over Storlien og kom om kvelden til Trondheim. Neste dag fortsatte vi over Røros til Oslo. Rundreisen var forbi. Vi hadde reist i 18 dager og hadde tilbakelagt noe sånt som 2.900 km. Det ble en tur som vi senere i livet vil huske tilbake på med glede, likesom vi også hadde et rikt faglig utbytte av den.

---